

MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL
Commission du Travail des Femmes
Secrétariat

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID
Commissie Vrouwenarbeid
Secretariaat

AVIS N° 2
26 mai 1975.

ADVIES NR. 2
26 mei 1975

AVIS DEFINITIF

DEFINITIEF ADVIES

OBJET : Congé d'accueil en cas d'adoption d'un enfant.

ONDERWERP : Opvangverlof bij adoptie van een kind.

Par une lettre du 24 mars 1975, le ministre de l'Emploi et du Travail a demandé l'avis de la Commission du Travail des Femmes sur :

- Une proposition de loi déposée au Sénat par M. GRAMME instaurant un congé d'accueil, assimilé au congé de maternité, pour les personnes qui font acte d'adoption d'un enfant âgé de moins de 10 ans;
- Un amendement au projet de loi relatif aux contrats de travail, déposé au Sénat par Madame GOOR et prévoyant la suspension du contrat lorsqu'un travailleur recueille un enfant en vue de son adoption, jusqu'à ce que cet enfant atteigne l'âge de 3 ans.
- La Commission du Travail des Femmes a, le 26 mai 1975 rendu l'avis suivant :

X X

La Commission du Travail des Femmes approuve l'intention qui anime ces propositions et constate que l'adoption d'un enfant pose dans la vie du travailleur adoptant non seulement des problèmes administratifs et juridiques mais des problèmes de droit naturel qu'il importe de rencontrer.

In zijn brief van 24 maart 1975 heeft de Minister van Tewerkstelling en Arbeid het advies van de Commissie Vrouwenarbeid ingewonnen aangaande :

- een voorstel van wet bij de Senaat ingediend door de H. GRAMME, tot instelling van een opvangverlof dat gelijkgesteld is met het zwangerschapsverlof, voor degenen die een kind van minder dan 10 jaar aannemen;
- een amendement op het ontwerp van wet betreffende de arbeidsovereenkomsten dat door Mevrouw GOOR bij de Senaat is ingediend en waarin wordt bepaald dat de overeenkomst wordt geschorst wanneer een werknemer een kind opneemt om het aan te nemen, tot dit kind de leeftijd van 3 jaar bereikt.
- De Commissie heeft op 26 mei 1975 het volgend advies uitgebracht :

X X

De Commissie Vrouwenarbeid hecht haar goedkeuring aan de intentie die deze voorstellen bezielt en stelt vast dat de aanneming van een kind in het leven van de adopterende werknemer problemen doet rijzen die niet enkel van administratieve en juridische maar ook van natuur-rechtelijke aard zijn en die moeten worden opgelost.

.../...

Toutefois la Commission pense que, telles qu'elles se présentent, les propositions précitées appellent un certain nombre d'observations.

- 1°) L'adoption ne se présente pas d'une manière immuable et ses conséquences dans la vie du travailleur ne peuvent être rencontrées par une règle uniforme, comparabile à celle applicable à l'occasion de la naissance d'un enfant.

En effet de multiples situations peuvent se présenter suivant qu'il s'agit d'un enfant résidant en Belgique, ou venant d'un pays lointain, suivant aussi qu'il s'agit d'un très jeune enfant, d'une enfant en âge scolaire, ou d'un adolescent; aussi les moments d'absences nécessaires pour faire face à l'accueil de l'enfant peuvent varier en durée, l'absence peut se révéler nécessaire d'une manière continue, ou échelonnée.

- 2°) L'acte juridique de l'adoption est le résultat d'une procédure intervenant parfois longtemps après le moment de l'accueil réel de l'enfant, procédure longue et exigeant de multiples démarches administratives ou judiciaires.

D'autre part il existe une série d'adoptions qui ne font que régulariser une situation (adoptions de régularisation) et dans ce cas l'enfant vit avec l'adoptant parfois depuis sa naissance.

- 3°) Il importe de ramener à de justes proportions l'impact des mesures envisagées ; il résulte en effet des statistiques du Ministère de la Justice qu'en 1974, il y a eu 3.090 adoptions; il semble que plus de 2/3 d'entre elles sont des adoptions de régularisation (enfants naturels - adultérins).

En se basant sur les estimations du Ministère de la Justice, on peut estimer que moins d'1/3 de ces enfants sont adoptés sur une base dite "Caritative", la plupart venant de pays lointain et que les autres se trouvent dans le foyer le plus souvent depuis leur naissance.

X X X

De Commissie is echter van mening dat de voornoemde voorstellen zoals zij zijn voorgesteld, een aantal opmerkingen vergen.

- 1°) adoptie verloopt niet op een onveranderlijke manier en de gevolgen ervan voor het leven van de werknemer kunnen niet eenvormig worden geregeld zoals de geboorte van een kind geregeld is.

Er kunnen zich ineens veelvuldige toestanden voordoen naargelang het een in België verblijvend of uit een ver land afkomstig kind betreft en ook naargelang het een zeer jong kind, een schoolplichtig of een adolescent betreft. Ook kunnen de tijdstippen waarop men moet afwezig zijn om het kind op te vangen qua duur verschillen. Het kan zijn dat men voortdurend of bij tussenpozen afwezig dient te zijn.

- 2°) De juridische akte van de adoptie is het resultaat van een procedure die soms pas lang na het tijdstip van de werkelijke opneming van het kind afgewandeld is. Het is een lange procedure waarbij talrijke administratieve of gerechtelijke stappen dienen te worden gedaan.

Bovendien zijn er een aantal aannemingen die enkel een toestand reguleren (regularisatieadoptie) en in zo'n geval leeft het kind soms sinds zijn geboorte bij de aannemende persoon.

- 3°) De weerslag van de overwogen maatregelen moet tot de juiste verhoudingen worden teruggebracht; uit de statistieken van het Ministerie van Justitie blijkt immers dat er in 1974 3090 aannemingen waren, het blijkt dat 2/3 daarvan regularisatieadopties zijn (natuurlijke kinderen - uit echtscheiding geboren kinderen).

Steunend op de berekeningen van het Ministerie van Justitie kan worden beweerd dat minder dan 1/3 van die kinderen op zogenaamd caritatieve gronden worden aangenomen, waarbij de meesten uit een ver land afkomstig en dat de anderen meestal sedert hun geboorte in het gezin vertoeven.

X X X

Analysant les situations qui peuvent se présenter la Commission du Travail des Femmes constate l'existence de deux types de problèmes :

- 1°) la nécessité de disposer de temps pour accomplir les divers actes et formalités de la procédure d'adoption.
- 2°) la nécessité de faire face à l'accueil de l'enfant en tenant compte de la diversité des situations signalées plus haut.

La Commission du Travail des Femmes attire en premier lieu l'attention sur le fait que, quelles qu'elles soient, les mesures envisagées doivent concerner le travailleur, homme ou femme, marié, célibataire, ou divorcé et non, comme la proposition Gramme "l'épouse du foyer d'accueil".

X X

La Commission émet, à l'unanimité l'avis suivant :

- 1°) Les petits congés pour accomplissement des formalités

La Commission estime que l'A.R. du 28 août 1963 relatif au maintien de la rémunération normale pour les jours d'absence à l'occasion d'évènements familiaux ou en vue de l'accomplissement d'obligations civiques ou de missions civiles pourrait être complété afin de donner au travailleur, en cas d'adoption d'un enfant, le temps nécessaire pour accomplir les formalités administratives et judiciaires.

La Commission demande au Ministre de l'Emploi et du Travail d'inviter son Collègue de la Fonction Publique à adopter, pour les agents statutaires des services publics, des mesures permettant des congés de circonstances pour l'accomplissement des formalités administratives et judiciaires de l'adoption.

Bij ontleding van de situaties die zich kunnen voordoen, stelt de Commissie Vrouwenarbeid vast dat er twee soorten problemen zijn :

- 1°) de nood aan tijd om de diverse handelingen en formaliteiten van de aannemingsprocedure te vervullen.
- 2°) de noodzaak om het kind op te vangen waarbij met de verscheidenheid van de hierboven vermelde situaties rekening moet worden gehouden.

De Commissie Vrouwenarbeid vestigt er in de eerste plaats de aandacht op dat welke ook de maatregelen zijn die worden overwogen, gehuwd, ongehuwd of gescheiden en niet zoals in het voorstel GRAMME op "de echtgenote van het adoptiegezin".

X X

De Commissie brengt eenparig het volgend advies uit :

- 1°) Kort verzuim om formaliteiten te vervullen
De Commissie is van oordeel dat het K.B. van 28 augustus 1963 betreffende het behoud van het normaal loon voor afwezigheidsdagen ter gelegenheid van familiegebeurtenissen of voor de vervulling van staatsburgerlijke verplichtingen of van burgerlijke opdrachten, kan worden aangevuld om de werknemer, in geval van adoptie van een kind, de nodige tijd te geven om de administratieve en juridische formaliteiten te vervullen.

De Commissie vraagt de Heer Minister van Tewerkstelling en Arbeid zijn Collega van het Openbaar Ambt uit te nodigen tot het aannemen, ten gunste van de statutaire ambtenaren van de openbare diensten, van maatregelen waardoor gelegenheidsverlof wordt toegekend voor het vervullen van administratieve en rechterlijke adoptieformaliteiten.

. / ...

2°) L'accueil de l'enfant.

Les représentants des travailleurs estiment que, dans le cas d'adoption d'un enfant, un congé doit être accordé en cas d'absence au travailleur pour lui permettre de faire face aux problèmes d'accueil et d'adoption de l'enfant.

Les représentants des employeurs constatent que dans ce cas, le travailleur peut être amené à s'absenter.

X
X

La Commission compte tenu des différents cas pouvant se présenter, estime ne pas devoir préciser ni les conditions, ni la durée de cette absence.

La Commission demande au Ministre de l'Emploi et du Travail :

- d'inviter son collègue de la Prévoyance Sociale à revoir la législation sur les allocations familiales et les primes de naissance de manière à ce que les parents adoptifs puissent en bénéficier d'office.

Les représentants des travailleurs demandent :

- la suspension légale du contrat de travail pendant un délai à déterminer suivant l'âge de l'enfant, et les différents cas d'adoption; ce congé ne serait pas rémunéré mais serait assimilé à une période de travail effectif pour la sauvegarde des droits à la sécurité sociale et aux autres avantages de la législation sociale; ils demandent au Ministre de l'Emploi et du Travail de saisir de ce voeu son collègue de la Prévoyance sociale.

- d'étudier la manière d'étendre les mesures envisagées aux travailleurs non couverts par un contrat de travail mais se trouvant dans le champ d'application de la loi sur le travail.

2°) Opvang van het kind.

De vertegenwoordigers van de werknemers menen dat, in geval van adoptie het de werknemer moet toegestaan worden afwezig te zijn om de problemen rond de opvang en de adoptie van het kind op te lossen.

De vertegenwoordigers van de werkgevers stellen vast dat in dat geval de werknemer in de gelegenheid kan gesteld worden afwezig te zijn.

X
X

Rekening houdend met de verschillende gevallen die zich kunnen voordoen, acht de Commissie het niet nodig de voorwaarden, noch de duur van die afwezigheid te preciseren.

De Commissie vraagt de Minister van Tewerkstelling en Arbeid :

- zijn Collega van Sociale Voorzorg erom te verzoeken de wetgeving op de gezinsvergoedingen en de geboorte-premies te herzien, zodat de adopterende ouders er van rechtswege zouden kunnen van genieten.

De vertegenwoordigers van de werknemers vragen :

- de wettelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst gedurende een periode die naar gelang van de leeftijd van het kind en de verschillende gevallen van adoptie moeten worden bepaald; dat verlof zou niet worden betaald maar zou wel met werkelijke arbeids-tijd worden gelijkgesteld ten einde de rechten inzake sociale zekerheid en op andere voordeelen van de sociale wetgeving te vrijwaren; zij vragen de Minister van Tewerkstelling en Arbeid zijn Collega van Sociale Voorzorg hiermee te willen belasten.

- de wijze te onderzoeken waarop de geplande maatregelen kunnen worden verruimd tot de werknemers die niet onder een arbeidsovereenkomst vallen doch op wie de arbeidswet van toepassing is.

. / ...

Ils demandent enfin au Ministre de l'Emploi et du Travail

- d'inviter son Collègue de la Fonction Publique à adopter, pour les agents statutaires des services publics, des mesures prévoyant l'octroi d'un congé d'accueil en cas d'adoption d'un enfant;

X X
X X

- Les représentants des employeurs estiment qu'il suffit d'adresser aux employeurs une recommandation en vue de permettre au travailleur de s'absenter en cas de nécessité résultant de l'adoption d'un enfant.

Ce congé ne serait pas rémunéré.
Les moyens d'assimiler ces absences à des journées de travail pour la sauvegarde des droits à la sécurité sociale et des autres avantages de la législation sociale devraient être recherchés.

Tenslotte vragen zij de Minister van Tewerkstelling en Arbeid

- zijn Collega van het Openbaar Ambt erom te verzoeken voor de ambtenaren uit de openbare diensten, maatregelen te treffen tot toegekennung van een onthaalverlof in geval van adoptie van een kind;

X
X X

- De werkgeversvertegenwoordigers zijn van mening dat het volstaat een aanbeveling tot de werkgevers te richten om de werknemer in de gelegenheid te stellen in geval van verplichtingen welke de adoptie met zich brengt van het werk weg te blijven.

Dat verlof zou niet worden betaald.
Er moet worden gezocht naar de middelen om die afwezigheid met arbeidsdagen gelijk te stellen ten einde de rechten inzake sociale zekerheid en op andere voordeelen van de sociale wetgeving te vrijwaren.